

7. Evaluering af stormfloden, januar 2017

Sagsnr.: 2017-0097281

Bestyrelsen orienteres om læringspunkter og opfølgning på evalueringen af indsatsen ved forhøjet vandstand den 3.- 5. januar 2017 (stormfloden).

Indstilling

Til orientering.

Sagsfremstilling

Hovedstadens Beredskab er kendetegnet ved en stærk evalueringskultur, der blandt andet kommer til udtryk gennem læringsteamet, der har til opgave at evaluere beredskabets indsatser med henblik på at uddrage og implementere læringspunkter. Derudover er beredskabet jævnfør den Risikobaserede Dimensionering forpligtet til at overvåge, hvorvidt der er ændringer i de risici, der er identificeret heri.

”Oversvømmelse” er et af de scenarier, der ligger til grund for risikovurderingen i den Risikobaserede Dimensionering for 2017+. På baggrund af stormfloden, der ramte dele af Hovedstadens Beredskabs dækningsområde den 4. januar 2017, blev der derfor iværksat en større evaluering af indsatsen. Blandt andet med inddragelse af Hovedstadens Beredskabs Læringsteam og Operativ Ledelse.

Bestyrelsen præsenteres med nærværende dagsordenspunkt for de væsentligste læringspunkter efter indsatsen ved den forhøjede vandstand den 3.-5. januar 2017. Læringspunkterne er fremkommet efter en omfattende evaluering/interviewrunde med involverede ledere og personale i Hovedstadens Beredskab samt kommunerne Dragør, Hvidovre, København og Tårnby og efterfølgende bearbejdning i Hovedstadens Beredskab.

Hændelsen blev grundlæggende håndteret godt, og det lykkedes i stort omfang at beskytte de truede objekter og områder i kommunerne, dog undtaget området omkring den sydligste del af Harrestrup Å i Hvidovre Kommune.

Uagtet dette, så viser hændelsen, at der er nogle områder hvor samarbejdet, og Hovedstadens Beredskabs koordination med de enkelte kommuner, kan optimeres for at sikre større robusthed og ensartethed i opgaveløsningen i forhold til eventuel kommende endnu større hændelser (klimatruslen), ligesom der bør foretages anskaffelse af yderligere materiel for at kunne understøtte en endnu større indsats i dækningsområdet. Dette var baggrunden for, at bestyrelsen på sit møde i april 2017 godkendte en fordobling af Hovedstadens Beredskabs klimamateriel jf. pkt. 8 på

nærværende dagsorden. Endvidere bør der foretages forbedringer af øvelsesgrundlaget i Hovedstadens Beredskab.

Koordination

Håndteringen af indsatsen ved den forhøjede vandstand viste, at det i varslingsfasen af hændelsen er væsentligt, at der bliver udarbejdet en fælles plan for håndteringen, således at alt til rådighed værende materiel anvendes bedst muligt i forhold til trusselsbilledet, og ingen truede områder overses. Det bør sikres ved, at kommunernes krisestyringsstyresstabe – hvad enten de aktiveres helt eller delvist - og Hovedstadens Beredskab i fællesskab klarlægger det samlede situationsbillede (trusselsbillede), og herudfra fastlægger plan for indsatser samt fordeling og anvendelse af til rådighed værende materiel og ressourcer.

Opstilling af dæmninger og etablering af sandsækkevolde og lignende er en forholdsvis langvarig og tidskrævende indsats, og skal etableres på de rigtige steder. Derfor er det vigtigt, at den fælles planlægning iværksættes så tidligt som overhovedet muligt i varslingsfasen uden hensyntagen til tidspunkt på døgnet, således at de ønskede foranstaltninger kan nå at blive etableret. Herved kan eventuelle anmodninger om assistance udefra også koordineres gennem Hovedstadens Beredskabs deltagelse i de lokale beredskabsstabe hos politiet. Endvidere sikres det, at alle aktører på alle niveauer i organisationerne arbejder ud fra de samme mål, og at den samlede viden og kapacitet i kommunerne i Hovedstadens Beredskab kommer i spil i forhold til situationsbilledet.

En af de væsentligste erfaringer fra den 4. januar 2017 er, at der manglede et samlet billede af hændelsens udbredelse og konsekvenser, og at dette ville have medført problemer i forhold til udførelse af målrettede og prioriterede indsatser i en situation med endnu højere vandstand.

Det er endvidere erfaringen, at Hovedstadens Beredskabs ledelsesmæssige håndtering af "særlige hændelser" – som den finder anvendelse i den operative ledelse på Alarm- og Vagtcentralen med vagthavende operationschef, ekstra operationschefer og samspil med stabschef og indsatschef samt indsatsledere – kan styrkes og tydeliggøres yderligere i forhold til samspillet med kommunerne, indsatsenhederne i Hovedstadens Beredskab og i den nationale krisestyringsorganisation i forhold til store hændelser, der foregår i spredte geografiske områder.

Materiel

Situationen viste, at den daværende kapacitet af mobildæmninger (1.600 meter) i Hovedstadens Beredskab i forhold til at håndtere stigende vandstand ikke var tilstrækkelig. Aftenen før hændelsen indtrådte, blev der således foretaget en akut anskaffelse af 2 x 200 m Ø60cm dæmning, hvilket var nødvendigt for at kunne beskytte de områder, som blev vurderet til at være udsatte. Det skal bemærkes, at kun dele af dækningsområdet blev berørt ved denne i hovedstadsområdet forholdsvis begrænsede stormflodshændelse med et varsel om vandstandsstigning på op til 1,48 meter over daglig vande mod Brøndby, Hvidovre og Københavns kommuner samt den sydlige del af Dragør Kommune fra Køge Bugt. Var vandstanden steget til ca. 1,5 meter i Københavns havn, ville det have betydet, at også Københavns Kommune var blevet påvirket, og den

tilgængelige mængde dæmningsmateriel ikke havde været tilstrækkelig, ligesom en stigning til 1,5 meter ved Dragør syd ville have betydet behov for yderligere dæmningsmateriale i Dragør.

Det er derfor nødvendigt, at risikoområder bliver kortlagt yderligere (efter 2014 risikostyringsplanerne), således at der samlet set er tilstrækkeligt materiel til rådighed for at kunne håndtere de forskellige scenarier, det fra politisk side måtte være ønske om at kunne håndtere. Der henvises i den forbindelse til bestyrelsens behandling af sag om "klimamateriel – mobile dæmninger" på bestyrelsesmødet den 26. april 2017.

En væsentlig erfaring fra hændelsen er også, at der skal arbejdes yderligere med reetableringen af materiel efter anvendelse under en hændelse, idet reetablering af særligt dæmningsmateriale til fornyet genanvendelse er særdeles tidskrævende og omkostningstungt.

Øvelser

For at kunne yde en effektiv indsats, er det erfaringen, at der i Hovedstadens Beredskab skal gennemføres flere praktiske øvelser med udlægning af dæmningsmateriel. Øvelserne skal være realistiske og skal for brandmandskabet samt hold- og indsatsledere vedkommende medvirke til at klarlægge de problemstillinger, der kan være forbundet med den praktiske udlægning af mobile dæmninger.

Det er også en nødvendighed, at den samlede krisestyring bliver trænet og øvet. Kommunernes krisestyringsstabe skal – hvilket allerede er aftalt og påbegyndt – deltage i fælles krisestyringsøvelser hos Hovedstadens Beredskab, hvor der foruden stabsarbejde og anvendelse af fælles krisestyringssystem C3 også øves samspil med Hovedstadens Beredskab, de øvrige kommuner i Hovedstadens Beredskab og den nationale krisestyringsorganisation gennem Hovedstadens Beredskab tilstedeværelse i de lokale beredskabsstabe.

Endvidere bør Hovedstadens Beredskabs områder Operativ Ledelse (med operationschefer og indsatschefer) og Civil Sektors Beredskab (med kommunerne og stabscheferne) træne yderligere sammen i forhold til krisestyring, således at der sikres maksimalt samspil mellem alle sektorer i Hovedstadens Beredskab, kommunerne og den nationale krisestyringsorganisation.

Disse øvelser skal medvirke til, at optimere den samlede håndtering af de særlige hændelser.

Der er på baggrund af evalueringen udarbejdet en intern handleplan med henblik på at imødekomme de læringspunkter, der er blevet identificeret. Deadline for implementeringen af handleplanen er fastlagt ud fra et hensyn til den kommende stormflodssæson 2017/2018.

Evalueringen af stormflodshændelsen har ligeledes været drøftet i regi af HOBS (Hovedstadens BeredskabsSamordning) på deres møde i juni 2017. Der var enighed i HOBS om, at det er vigtigt, at den aftalte kriseledelsesstruktur fastholdes og styrkes gennem konkrete og relevante øvelser med henblik på at understøtte den tværgående koordinering. Endvidere er det vigtigt, at der tages hensyn til, at der også kan være en

stærk ledelseskæde i forhold til at kunne håndtere arbejdet lokalt. Der er i HOBS opbakning til at skabe et bedre fælles overblik over ressourcer samt over de vurderede konsekvenser af sådanne hændelser.

Eventuelle justeringer af den fælles kriseledelsesorganisation vil blive drøftet i regi af HOBS blandt andet med udgangspunkt i de erfaringer, der høstes i forbindelse med de kommende fælles øvelser.

Beslutning i bestyrelsen den 17. januar 2018

Til orientering. Der var opbakning til en fortsat og styrket trænings- og øvelsesaktivitet samt evalueringskultur.

Fraværende: Cecilia Lonning-Skovgaard, Erik Nielsen, Kim Christiansen